

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Ģimenes Lietas Un Mantojums](#) > [Laulības Šķiršana Un Laulāto Atšķiršana](#) > Belgium

Laulības šķiršana un laulāto atšķiršana

Saturu nodrošina

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Kādi ir priekšnoteikumi, lai laulība varētu tikt šķirta?

Beļģijā ir iespējama divu veidu laulības šķiršana — laulības šķiršana sakarā ar tās neatgriezenisku iziršanu un laulības šķiršana uz abpusējas vienošanās pamata.

Šķirt laulību sakarā ar tās neatgriezenisku iziršanu var divējādi:

- ar jebkādiem likumīgiem līdzekļiem, pierādot laulības neatgriezenisku iziršanu (Civilkodeksa (*Code civil/Burgerlijk Wetboek*) 229. panta 1. punkts). Laulība ir izirusi neatgriezeniski, ja laulātie vairs nespēj turpināt vai atsākt kopdzīvi;
- pamatojoties uz laulāto faktisku šķirtību, kas ilgusi noteiktu laiku. Laulību uzskata par neatgriezeniski izirusu, ja laulības šķiršanas pieteikumu kopīgi iesniedz abi laulātie pēc vairāk nekā sešus mēnešus ilgas faktiskas šķirtības. Ja laulāto faktiska šķirtība ilgusi mazāk nekā sešus mēnešus un laulātie vēlas iesniegt kopīgu laulības šķiršanas pieteikumu, laulību uzskata par neatgriezeniski izirusu, tiklīdz laulātie ierodas tiesā otro reizi pēc samierināšanas laika beigām un atkārtoti pauž savu vēlmi šķirt laulību (Civilkodeksa 229. panta 2. punkts). Vienpusējs pieteikums pēc vairāk nekā gadu ilgas laulāto faktiskas šķirtības — laulību uzskata par neatgriezeniski izirusu, ja laulības šķiršanas pieteikumu iesniedz tikai viens laulātais pēc vairāk nekā gadu ilgas laulāto faktiskas šķirtības. Ja laulāto faktiska šķirtība ilgusi mazāk nekā gadu un viens no laulātajiem vēlas iesniegt vienpusēju laulības šķiršanas pieteikumu, laulību uzskata par neatgriezeniski izirusu, tiklīdz laulātais, kurš iesniedzis pieteikumu, ierodas tiesā otro reizi pēc samierināšanas laika beigām un atkārtoti pauž savu vēlmi šķirt laulību (Civilkodeksa 229. panta 3. punkts).

Laulību var šķirt uz abpusējas vienošanās pamata tikai tad, ja laulātie iesniedz visaptverošu iepriekšēju vienošanos, kurā noteiktas visas laulības šķiršanas sekas, un abi laulātie turpina izteikt vēlmi izbeigt laulību uz abpusējas vienošanās pamata līdz pat brīdim, kad laulība tiek šķirta. Visaptveroša iepriekšēja vienošanās sastāv no izklāsta par to, kāda ir pušu vienošanās par viņu attiecīgo īpašumu (Civilprocesa kodeksa (*Code judiciaire/Gerechtig Wetboek*) 1287. pants), un laulības šķiršanas līguma, kurā puses vienojas par katra laulātā dzīvesvietu laulības šķiršanas tiesvedības laikā, aizgādības tiesībām, laulātā pāra bērnu īpašuma pārvaldību un saskarsmes tiesībām laulības šķiršanas laikā un pēc tās, katra laulātā ieguldījumu kopīgo bērnu uzturlīdzekļos un jebkādiem uzturlīdzekļu maksājumiem starp laulātajiem laulības šķiršanas laikā un pēc tās (Civilprocesa kodeksa 1288. pants).

2 Kādos gadījumos laulība var tikt šķirta?

Beļģijā ir iespējama divu veidu laulības šķiršana — laulības šķiršana sakarā ar tās neatgriezenisku iziršanu (Civilkodeksa 229. pants) un laulības šķiršana uz abpusējas vienošanās pamata (Civilkodeksa 230. pants).

3 Kādas ir laulības šķiršanas tiesiskās sekas attiecībā uz:

3.1 laulāto personiskajām attiecībām (piemēram, attiecībā uz uzvārdu)?

Šķirot laulību, tiek pārrautas laulības saites, kam ir sekas nākotnē. Bijušie laulātie vairs nav viens otra likumīgie mantinieki. Viņi var brīvi atkal stāties laulībā. Beļģijā laulība neietekmē laulāto uzvārdus. Tomēr laulībā esoša persona ir tiesīga lietot otra laulātā uzvārdu. Pēc laulības šķiršanas šķirtais laulātais vairs nevar lietot bijušā laulātā uzvārdu savā ikdienas un darba dzīvē, izņemot konkrētos gadījumos, kad uzvārds iekļauts uzņēmuma nosaukumā.

3.2 laulāto mantas sadales jautājumiem?

Laulāto mantas kopība tiek likvidēta. Ja laulība tiek šķirta sakarā ar tās neatgriezenisku iziršanu, laulātie zaudē visas priekšrocības, ko viņi viens otram piešķirusi ar jebkādu pirmslaulības vienošanos un kopš stāšanās laulībā, kā arī priekšrocības, ko sniedz jebkāda viņu līgumiska iecelšana par mantiniekiem, ja vien laulātie nevienojas citādi. Ja laulība tiek šķirta uz abpusējas vienošanās pamata, laulātie iepriekš nosaka savas attiecīgās tiesības, noslēdzot visaptverošu iepriekšēju vienošanos (skatīt 1. jautājumu).

3.3 nepilngadīgajiem bērniem?

Laulības izbeigšanās, to šķirot, neietekmē laulībā dzimušo bērnu tiesības (Civilkodeksa 304. pants). Tiklīdz laulība ir šķirta, aizgādību pār bērniem un bērnu īpašuma pārvaldību īsteno abi laulātie kopīgi vai laulātais, kuram bērni uzticēti ar apstiprinātu vienošanos starp pusēm vai ar tiesas priekšsēdētāja rīkojumu, kas pieņemts pagaidu noregulējuma tiesvedībā (*référé/kort geding*) (Civilkodeksa 302. pants). Laulātie atbilstoši saviem līdzekļiem ir atbildīgi par bērnu izmitināšanu, uzturēšanu, pārraudzību, izglītošanu un apmācību, līdz bērni sasniedz pilngadību vai pabeidz izglītību (Civilkodeksa 203. pants), un laulātajiem ir jāsedz sava daļa no parastajām un ārkārtas izmaksām, kas izriet no minētā pienākuma (Civilkodeksa 203.*bis* pants). Šādu izmaksu daļu parasti sedz ar uzturlīdzekļu maksājumu, ko nosaka tiesas vai vienošanās.

3.4 pienākumu maksāt uzturlīdzekļus (uzturēt) bijušam laulātajam?

Laulības šķiršana sakarā ar tās neatgriezenisku iziršanu — laulātie var vienoties par uzturlīdzekļu maksājumu pēc laulības šķiršanas, tā summu un nosacījumiem, ar kādiem saskaņoto summu var pārskatīt. Ja vienošanās nav, tiesa pēc tā laulātā pieprasījuma, kurš pauž šādu vajadzību, var uzdot otram laulātajam veikt uzturlīdzekļu maksājumu. Tiesa var noraidīt pieprasījumu par uzturlīdzekļu maksājumu, ja atbildētājs pierāda, ka pieteikuma iesniedzējs ir izdarījis būtisku kaitējumu, kura dēļ kopdzīves turpināšana nav bijusi iespējama. Uzturlīdzekļu maksājumu nekādos apstākļos nevar piešķirt laulātajam, kurš atzīts par vainīgu fiziskā vardarbībā pret otru laulāto. Ja atbildētājs pierāda, ka pieteikuma iesniedzēja vajadzība pēc maksājuma ir viņa paša lēmums un nav pamatota ar ģimenes vajadzībām, tiesa var atbrīvot atbildētāju no pienākuma maksāt uzturlīdzekļus vai samazināt maksājuma summu (Civilkodeksa 301. panta 1., 2. un 5. punkts). Uzturlīdzekļu maksājuma summai vajadzētu būt tādai, kas vismaz apmierina saņēmēja vajadzības, bet tā nevar pārsniegt vienu trešdaļu no ienākumiem, ko saņem laulātais, kuram ir pienākums veikt maksājumu. Uzturlīdzekļi ir maksājami par laikposmu, kas nepārsniedz laulības ilgumu. Izņēmuma gadījumos šo laikposmu var pagarināt (Civilkodeksa 301. panta 3., 4., 6., 8. un 9. punkts).

Laulības šķiršana uz abpusējas vienošanās pamata — laulātie iepriekš nosaka savas attiecīgās tiesības, noslēdzot visaptverošu iepriekšēju vienošanos (skatīt 1. jautājumu). Laulības šķiršanas laikā un pēc tās laulātie var vienoties par jebkādu uzturlīdzekļu maksājuma summu un tās indeksēšanas un pārskatīšanas nosacījumiem (Civilprocesa kodeksa 1288. panta pirmās daļas 4. punkts).

Visos gadījumos tiesa uzturlīdzekļu maksājumu var palielināt, samazināt vai izbeigt, ja tā summa vairs nav atbilstoša ārpus pušu kontroles esošu jaunu apstākļu dēļ. Tikai gadījumā, kad laulība tiek šķirta sakarā ar tās neatgriezenisku iziršanu, tiesa var koriģēt uzturlīdzekļu maksājuma summu arī tad, ja laulības šķiršanas rezultātā mainās laulāto finanšu stāvoklis.

4 Kādā ir nozīme jēdzienam “laulāto atšķiršana”?

Laulāto atšķiršana (*séparation de corps/scheiding van tafel en bed*) nepārtrauc laulības saites, bet samazina laulāto savstarpējās tiesības un pienākumus — tā atceļ pienākumu dzīvot kopā un nodala īpašumu.

5 Kādi ir priekšnoteikumi laulāto atšķiršanai?

Laulāto atšķiršanas nosacījumi ir tādi paši kā laulības šķiršanas nosacījumi.

6 Kādas ir laulāto atšķiršanas tiesiskās sekas?

Laulāto atšķiršana nepārtrauc laulības saites, bet samazina laulāto savstarpējās tiesības un pienākumus. Attiecībā uz pašiem laulātajiem laulāto atšķiršana atceļ tikai pienākumu dzīvot kopā un pienākumu savstarpēji palīdzēt (*devoir d'assistance/bijstandspflicht*). Uzticības pienākums un pienākums sniegt materiālu atbalstu (*devoir de secours/hulpplicht*) paliek spēkā (Civilkodeksa 308. pants). Laulāto atšķiršanas rezultātā īpašums tiek nodalīts (Civilkodeksa 311. pants). Attiecībā uz bērniem laulāto atšķiršanas sekas ir tādas pašas kā laulības šķiršanas sekas. Laulātie, kuri ir atšķirti, nav tiesīgi saņemt uzturlīdzekļu maksājumus, bet viņi var prasīt, lai tiek izpildīts materiālā atbalsta sniegšanas pienākums (Civilkodeksa 213. pants).

Sekas laulāto atšķiršanai uz abpusējas vienošanās pamata ir tādas pašas kā laulības šķiršanai uz abpusējas vienošanās pamata un ir atkarīgas no iepriekšējas vienošanās starp laulātajiem, lai gan laulības saites netiek pārtrauktas. Arī uzticības pienākums un pienākums sniegt materiālu atbalstu paliek spēkā.

7 Kāda ir praktiskā nozīme jēdzienam “laulības atzīšanas par spēkā neesošu”?

Laulības pasludināšana par neesošu ir civilsods, ko piemēro, ja laulība noslēgta, pārkāpjot likumu, neraugoties uz reģistratora veiktām iepriekšējām pārbaudēm.

8 Kādos gadījumos laulība var tikt atzīta par spēkā neesošu?

Laulības “absolūtu” neesību pasludina šādos gadījumos:

- viens no laulātajiem ir nepilngadīgs un nav atbrīvots no vecuma prasības (Civilkodeksa 144. pants) — minimālais vecums, lai stātos laulībā, ir 18 gadi;
- piekrišana neesība (Civilkodeksa 146. pants);
- fiktīva laulība (Civilkodeksa 146. *bis* pants) — laulība nepastāv, ja vairāku apstākļu kopums liecina, ka vismaz viena laulātā nodoms acīmredzami ir bijis nevis izveidot ilgstošas partnerattiecības, bet tikai iegūt priekšrocības no uzturēšanās viedokļa, kuras sniedz laulātā statuss;
- piespiedu laulība (Civilkodeksa 146. *ter* pants) — laulība nepastāv, ja tā noslēgta bez abu laulāto brīvas piekrišanas un ja vismaz viens laulātais piekrišanu devis vardarbības vai draudu iespaidā;
- bigāmija (Civilkodeksa 147. pants);
- pārkāpti šķēršļi, kas noteikti laulības noslēgšanai, pamatojoties uz ģimenes asinsradniecības vai laulības saitēm vai uz tiesas rīkojumu, kas nosaka pieņemtajam bioloģiskajam tēvam pienākumu veikt uzturlīdzekļu maksājumus, vai uz ģimenes saitēm uz adopcijas pamata (Civilkodeksa 161.-164. pants, 341. pants un 356-1. panta pirmā un otrā daļa un 353-13. pants);
- valsts amatpersonas, kura veikusi salaulāšanu, pilnvaru neesība (Civilkodeksa 191. pants) (neobligāta absolūta spēkā neesība);
- slepena laulība (Civilkodeksa 191. pants) (neobligāta absolūta spēkā neesība).

“Relatīva” laulības neesība pastāv tad, ja pastāv kāda viena vai abu laulāto piekrišanas nepilnība vai identitātes kļūda (Civilkodeksa 180. un 181. pants).

9 Kādas ir laulības neesamības tiesiskās sekas?

Sekas laulības pasludināšanai par neesošu jeb tās neesības pasludināšanai ir laulības spēkā neesība attiecībā gan uz pagātņi, gan nākotni. Tai ir atpakaļejoša spēka ietekme uz laulības noslēgšanas datumu. Visas sekas, ko radījusi laulība, izzūd. Uzskata ka laulība nekad nav tikusi noslēgta.

Ja laulātie stājušies laulībā labticīgi, proti, ja viņi nav zinājuši par laulības spēkā neesības pamatu, tiesa var nospriest, ka laulība jāpasludina par neesošu tikai attiecībā uz nākotni, bet tās pagātnes sekas paliek spēkā. Ja tikai viens no laulātajiem stājies laulībā labticīgi, laulības sekas var būt izdevīgas tikai attiecīgajam laulātajam.

Laulības sekas, kas bijušas izdevīgas bērniem, paliek spēkā, pat ja neviens no laulātajiem nav stājies laulībā labticīgi. Ikvienu bērnu, kurš piedzimis par neesošu pasludinātās laulības laikā vai 300 dienu laikā pēc laulības pasludināšanas par neesošu, arī turpmāk uzskata par vīra, kura laulība pasludināta par neesošu, bērniem.

10 Vai pastāv alternatīvas ārpustiesas iespējas, kad, nevēršoties tiesā, var tikt atrisināti laulības šķiršanas jautājumi?

Likumā ir paredzēti divi mediācijas veidi — brīvprātīga mediācija, kad puses pašas izmanto mediatora pakalpojumus bez tiesas iejaukšanās, un tiesas mediācija, ko ierosina puses vai tiesa tiesvedības laikā, kuru šādā gadījumā aptur. Mediāciju var izmantot strīdos, kas saistīti ar laulības pienākumiem (Civilkodeksa 201. un 203. pants), laulāto tiesībām un pienākumiem (Civilkodeksa 221.–224. pants), laulības šķiršanas sekām (Civilkodeksa 295.–307.*bis* pants), aizgādības tiesībām (Civilkodeksa 371.–387.*bis* pants), laulības šķiršanu sakarā ar tās neatgriezenisku iziršanu (Civilkodeksa 229. pants), laulības šķiršanu uz abpusējas vienošanās pamata (Civilprocesa kodeksa 1254.–1310. pants) un faktiski kopdzīvi. Katra puse var brīvi ierosināt brīvprātīgas mediācijas procesu (Civilprocesa kodeksa 1730. pants un turpmākie panti). Tiesa, kas izskata lietu, jebkurā tiesvedības posmā var arī izdot rīkojumu par tiesas mediāciju (Civilprocesa kodeksa 1734. pants un turpmākie panti). Abos gadījumos, ja puses mediācijā panāk vienošanos, to var iesniegt tiesai apstiprināšanai. Apstiprinājumu var atteikt tikai tad, ja panāktā vienošanās ir pretrunā sabiedriskajai politikai vai nepilngadīgo bērnu interesēm.

Laulības šķiršanas apstiprināšana ir tiesu atbildībā.

11 Kur lai es iesniedzu pieteikumu (sūdzību) par laulības šķiršanu/laulāto atšķiršanu/laulības atzīšanu par spēkā neesošu? Kādas ir nepieciešamās formalitātes un kādus dokumentus ir nepieciešams pievienot pieteikumam?

Pieteikumu par laulības šķiršanu vai laulāto atšķiršanu sakarā ar laulības neatgriezenisku iziršanu vai pieteikumu par laulāto atšķiršanas pārkvalificēšanu par laulības šķiršanu izskata pirmās instances tiesa (*tribunal de première instance/vredegerecht*) pēc laulāto pēdējās dzīvesvietas vai vietas, kur ir atbildētāja adrese (*domicile/woonplaats*) (Civilprocesa kodeksa 628. panta pirmās daļas 1. punkts).

Ja laulību šķir uz abpusējas vienošanās pamata, laulātie izvēlas pirmās instances tiesu (Civilprocesa kodeksa 1288.*bis* panta otrā daļa).

Pieteikumu par laulības atzīšanu par neesošu izskata pirmās instances tiesa, ko nosaka pēc vietas, kur ir atbildētāja adrese (Civilprocesa kodeksa 624. pants).

Ja laulību šķir sakarā ar tās neatgriezenisku iziršanu, pieteikumu iesniedz: 1) ar paziņojumu, kuru izsniedz tiesu izpildītājs (*huissier de justice/gerechtsdeurwaarder*) atbilstoši Civilkodeksa 229. panta 1. punktam; 2) kopīgi atbilstoši Civilkodeksa 229. panta 2. punktam, iesniedzot kopēju pieteikumu saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 1026. pantu un turpmākajiem pantiem, kuru parakstījis katrs no laulātajiem vai vismaz jurists vai notārs (Civilprocesa 1254. panta 1. punkts), vai 3) vienpusēji atbilstoši Civilkodeksa 229. panta 3. punktam, iesniedzot pieteikumu par parasto sacīkstes principa tiesvedību saskaņā ar Civilprocesa 1034.*bis*–1034.*sexies* pantu. Visos gadījumos dokumentā, ar kuru uzsāk tiesvedību, papildus informācijai, kas parasti ir jānorāda, ir jāiekļauj arī sīks fakts izklāsts un paziņojums, norādot datus par bērniem (Civilprocesa kodeksa 1254. panta 1. punkts). Jāiesniedz arī laulības apliecība, bērnu dzimšanas apliecības un apliecinājums par katra laulātā identitāti un valstspiederību, ja vien šīs ziņas nav atrodamas iedzīvotāju reģistrā vai ārvalstnieku reģistrā (Civilprocesa kodeksa 1254. panta 2. punkts).

Laulības šķiršanu uz abpusējas vienošanās pamata pieprasa, iesniedzot pieteikumu tiesā (*requête/verzoekschrift*). Papildus dokumentiem, kas vajadzīgi laulības šķiršanai sakarā ar tās neatgriezenisku iziršanu, jāiesniedz arī jebkādas pušu noslēgtas iepriekšējās vienošanās un, ja piemērojams, viņu īpašuma uzskaitījums.

12 Vai es varu saņemt juridisko palīdzību, lai segtu ar tiesvedības procesu saistītos izdevumus?

Piemēro parastos noteikumus. Skatīt faktu lapu "Juridiskā palīdzība".

13 Vai nolēmumu saistībā ar laulības šķiršanu/laulāto atšķiršanu/laulības atzīšanu par spēkā neesošu ir iespējams pārsūdzēt?

Ikvienu lēmumu, ar kuru apmierina vai noraida pieteikumu par laulības šķiršanu vai laulāto atšķiršanu sakarā ar laulības neatgriezenisku iziršanu vai pieteikumu par laulības atzīšanu par neesošu, var apstrīdēt viena mēneša laikā no sprieduma izsniegšanas neatkarīgi no tā, vai spriedums pieņemts aizmuguriski vai pēc abu pušu uzklaušanās (Civilprocesa kodeksa 1048. panta pirmā daļa un 1051. panta pirmā daļa).

Pārsūdzība (*appel/hoger beroep*) pret spriedumu, ar kuru tiek šķirta laulība, ir pieņemama tikai tad, ja tā tiek pamatota ar to, ka nav ievēroti juridiskie nosacījumi laulības šķiršanai, vai ar laulāto samierināšanu. Šādu pārsūdzību var iesniegt prokurors viena mēneša laikā no sprieduma pieņemšanas. Šādā gadījumā to izsniedz abām pusēm. Pārsūdzību var iesniegt arī viens no laulātajiem vai abi laulātie atsevišķi vai kopīgi viena mēneša laikā no sprieduma pieņemšanas. Šādā gadījumā pārsūdzību izsniedz prokuroram un — ja to iesniedzis tikai viens no laulātajiem — otram laulātajam. Pārsūdzība, kas pamatota ar laulāto samierināšanu, visos gadījumos jāiesniedz kopīgi abiem laulātajiem viena mēneša laikā no sprieduma pieņemšanas. Šādu pārsūdzību izsniedz prokuroram (Civilprocesa kodeksa 1299. pants). Pārsūdzība pret spriedumu, ar ko noraida laulības šķiršanu vai laulāto atšķiršanu uz abpusējas vienošanās pamata, ir pieņemama tikai tad, ja to iesniedz abas puses atsevišķi vai kopīgi viena mēneša laikā no sprieduma pieņemšanas (Civilprocesa kodeksa 1300. pants).

14 Kas man jādara, lai citā dalībvalstī pieņemtu nolēmumu par laulības šķiršanu/laulāto atšķiršanu/laulības neesamību varētu atzīt šajā dalībvalstī?

Kopš 2005. gada 1. marta ir spēkā Padomes Regula (EK) Nr. 2201/2003 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi laulības lietās un lietās par vecāku atbildību (regula "Brisele IIa"). Minētā regula ir piemērojama Eiropas Savienībā (izņemot Dāniju). Spriedums, kas pieņemts kādā dalībvalstī, ir automātiski atzīstams pārējās dalībvalstīs bez kādas īpašas procedūras (regulas "Brisele IIa" 21. panta 1. punkts). Nekāda īpaša procedūra netiek pieprasīta civilstāvokļa aktu atjaunošanai sakarā ar spriedumu par laulības šķiršanu, laulāto atšķiršanu vai laulības atzīšanu par neesošu, kas izsludināts citā dalībvalstī un saskaņā ar minētās dalībvalsts tiesību aktiem vairs nav pārsūdzams (regulas "Brisele IIa" 21. panta 2. punkts). Spriedumu par laulības šķiršanu, laulāto atšķiršanu vai laulības atzīšanu par neesošu neatzīst, ja šāda atzīšana ir klaji pretrunā sabiedriskajai kārtībai, ja atbildētājam dokuments, uz kura pamata uzsākta tiesvedība, vai līdzīgs dokuments nav noteiktā kārtā uzrādīts pietiekami laicīgi, lai viņš varētu nodrošināt sev aizstāvību, vai ja tas ir pretrunā agrākam spriedumam, kas taisīts lietā ar tām pašām pusēm (regulas "Brisele IIa" 22. pants). Sprieduma pārskatīšanas laikā izcelsmes tiesas jurisdikciju nedrīkst apstrīdēt (regulas "Brisele IIa" 24. pants), un nekādos apstākļos spriedums nav pārskatāms pēc būtības (regulas "Brisele IIa" 26. pants). Turklāt sprieduma atzīšanu nedrīkst atteikt, pamatojoties uz to, ka Beļģijas tiesību akti tādu pašu faktu dēļ nepieļauj laulības šķiršanu (regulas "Brisele IIa" 25. pants). Dokumenti, kas jāuzrāda, lai varētu atzīt ārvalstu tiesas spriedumu, ir uzskaitīti regulas "Brisele IIa" 37. pantā.

Ja regula "Brisele IIa" nav piemērojama, uz spriedumiem, kas pieņemti pēc 2004. gada 1. oktobra, attiecas Beļģijas Starptautisko privāttiesību kodeksa (*Code de droit international privé/Wetboek van Internationaal Privaatrecht*) noteikumi — Kodeksa 126. panta 2. punkts). Saskaņā ar Kodeksa 22. pantu atzīšana notiek automātiski, un nav vajadzīga nekāda tiesvedība. Ārvalstu tiesas spriedumu neatzīst, ja atzīšanas sekas ir klajā pretrunā sabiedriskajai kārtībai, ja ir pārkāptas aizstāvības tiesības, ja spriedums pieņemts, pārkāpjot tiesību aktus, ja spriedums joprojām ir pārsūdzams, ja spriedums ir pretrunā Beļģijā taisītam spriedumam vai spriedumam, kas iepriekš taisīts ārvalstīs un ir atzīstams Beļģijā, ja tiesvedība ārvalstīs uzsākta pēc tam, kad Beļģijā uzsākta tiesvedība starp tām pašām pusēm un par to pašu priekšmetu, kura vēl joprojām notiek, ja lietas izspriešana ir bijusi tikai Beļģijas tiesu jurisdikcijā, ja ārvalstu tiesas jurisdikcijas noteikšanas vienīgais kritērijs bijis fakts, ka atbildētājs vai īpašums, kas nav tieši saistīts ar strīdu, atradies valstī, pie kuras pieder tiesa, vai ja atzīšanu liedz kāds no atteikuma iemesliem, kas ierobežojoši uzskaitīti Kodeksā (personas un ģimenes tiesību jomā vienīgais šāds iemesls ir vārds, adopcija un laulātā vienpusēja atteikšanās no laulības) (Kodeksa 25. panta

1. punkts). Pārskatīšanas laikā nekādos apstākļos ārvalstu spriedums nav pārskatāms pēc būtības (Kodeksa 25. panta 2. punkts). Dokumenti, kas jāuzrāda, lai varētu atzīt ārvalstu tiesas spriedumu, ir uzskaitīti Kodeksa 24. pantā.

15 Kurā tiesā man jāvēršas, lai celtu iebildumus pret citā dalībvalstī pieņemta sprieduma par laulības šķiršanu/laulāto atšķiršanu/laulības spēkā neesamības atzīšanu? Kāda ir procesuālā kārtība šajos gadījumos?

Gan regulas “Brisele IIa”, gan Starptautisko privāttiesību kodeksa pamatprincips ir automātiska atzīšana bez kādas īpašas procedūras. Tomēr, ja atzīšanas pamatā ir regula “Brisele IIa”, jebkura ieinteresētā persona saskaņā ar tās 2. iedaļā paredzētajām procedūrām var pieprasīt lēmumu par to, lai spriedums tiktu vai netiktu atzīts (regulas “Brisele IIa” 21. panta 3. punkts). Ja regula “Brisele IIa” nav piemērojama, jebkura ieinteresētā persona vai prokurors saskaņā ar Kodeksa 23. pantā noteikto procedūru var iesniegt pieteikumu, prasot sprieduma pilnīgu vai daļēju atzīšanu vai neatzīšanu (Kodeksa 22. panta 2. punkts).

16 Kuru likumu tiesa piemēro laulības šķiršanas tiesvedības procesā, ja laulātie nedzīvo šajā dalībvalstī vai viņiem ir dažādu valstu pilsonības?

Kodeksa 55. panta 1. punktā ir ietverta tiesību kolīziju norma par laulības šķiršanas un laulāto atšķiršanas lietām ar starptautisku dimensiju. Laulības šķiršanu un laulāto atšķiršanu reglamentē:

1. tās valsts tiesību akti, kuras teritorijā ir abu laulāto pastāvīgā dzīvesvieta pieteikuma iesniegšanas brīdī;
2. ja abu laulāto pastāvīgā dzīvesvieta nav vienā un tajā pašā valstī, — tās valsts tiesību akti, kuras teritorijā atradusies laulāto pēdējā kopīgā pastāvīgā dzīvesvieta, ar nosacījumu, ka pieteikuma iesniegšanas brīdī vienam no laulātajiem pastāvīgā dzīvesvieta ir attiecīgajā valstī;
3. ja nevienam no laulātajiem pastāvīgā dzīvesvieta nav valstī, kurā atradusies viņu pēdējā kopīgā pastāvīgā dzīvesvieta, — tās valsts tiesību akti, kuras valstspiederīgie ir abi laulātie pieteikuma iesniegšanas brīdī;
4. citos gadījumos — Beļģijas tiesību akti.

“Pastāvīgā dzīvesvieta” ir definēta Kodeksa 4. panta 2. punktā. “Kopīgā pastāvīgā dzīvesvieta” var nebūt dzīvesvieta vienā adresē vai vienā pašvaldībā, bet tā drīzāk ir dzīvesvieta vienā valstī. Kodeksa 55. panta 1. punktā minētos tiesību aktus nevar piemērot, ja tie neatzīst laulības šķiršanas ierosināšanu. Šādā gadījumā piemērojami tiesību akti ir tiesību akti, ko norāda nākamais alternatīvais kritērijs 1. punktā (Kodeksa 55. panta 3. punkts).

Laulātajiem ir arī ierobežota iespēja pašiem izvēlēties piemērojamos tiesību aktus — viņi var izvēlēties tās valsts tiesību aktus, kuru valstspiederīgie viņi ir pieteikuma iesniegšanas brīdī, vai Beļģijas tiesību aktus (Kodeksa 55. panta 2. punkts). Šo izvēli var izdarīt, vēlākais, pirmo reizi ierodoties uz tiesas sēdi, kurā izskata pieteikumu par laulības šķiršanu vai laulāto atšķiršanu.

Kodeksa 55. pantā norādītie piemērojami tiesību akti paredz noteikumus, kas reglamentē šādus aspektus: laulāto atšķiršanas pieteikuma pieņemamība; laulības šķiršanas vai laulāto atšķiršanas pamati un nosacījumi vai — kopēja pieteikuma gadījumā — piekrišanas nosacījumi, tostarp piekrišanas paušanas veids; laulāto pienākums vienoties par pasākumiem saistībā ar viņu pašu un viņu atbildībā esošo bērnu personu, uzturēšanu un īpašumu, kā arī laulības saišu izbeigšanās vai — laulāto atšķiršanas gadījumā — šādu saišu vājināšanās pakāpe (Kodeksa 56. pants).

Šī lapa ir daļa no tīmekļvietnes [Tava Eiropa](#).

Mēs labprāt uzzinātu jūsu [atsauksmes](#) par sniegtās informācijas lietderību.

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.